

Moet Pu Zhiqiang het Tiananmenprotest in de cel herdenken?

Op 4 juni is het vijftwintig jaar geleden dat de massale vreedzame protesten op het Tiananmenplein, ook bekend als het plein van de Hemelse Vrede, in Peking door de Chinese autoriteiten bloedig werden neergeslagen. Veel demonstranten moesten het met hun leven bekopen. Volgens de officiële cijfers vielen er tweehonderd doden, maar aangenomen wordt dat dit aantal in werkelijkheid veel hoger ligt.

De protesten begonnen in april 1989 toen een aantal universitair studenten ageerden tegen corruptie en politieke en economische hervormingen eisten. Al gauw werd hun roep breed ondersteund door het publiek en sloten burgers uit alle bevolkingslagen zich aan bij de protesten. De Chinese autoriteiten zetten in de nacht van 3 op 4 juni een grote legermacht in tegen de ongewapende burgers die deelnamen aan de demonstraties, om deze te beëindigen.

Spreken over deze gebeurtenissen is sindsdien niet ongevaarlijk, zelfs na vijftwintig jaar. De autoriteiten doen er alles aan om de het bloedbad te doen vergeten. Ze weigeren de gebeurtenissen officieel te erkennen en proberen te voorkomen dat deze publiekelijk worden herdacht.

Mensenrechtenadvocaat Pu Zhiqiang strijdt al jaren voor officiële herkenning. Hij maakte naam met grote zaken waarin hij opkwam voor de persvrijheid en de vrij-

heid van meningsuiting van zijn cliënten, vaak dissidente schrijvers, journalisten en bloggers die werden vervolgd voor smaad. Vanwege die zaken en kritische uitlatingen staat hij al jaren onder toezicht.

Zelf was hij ook op het Tiananmenplein in 1989. In 2006 schreef hij in een artikel op internet dat hij zichzelf toen beloofde dat als hij het zou overleven, hij ieder jaar terug

zou keren om de slachtoffers te herdenken. Hij heeft die belofte steeds gehouden, tot hij in 2006 op de avond van 3 juni werd meegenomen naar een politiebureau, waar hij lang genoeg werd ondervraagd om te voorkomen dat hij naar het plein kon gaan. Een dag eerder had hij een sms verstuurd aan vrienden, kennissen, maar ook aan journalisten en de politie, waarin hij zijn jaarlijkse herdenking aankondigde en opriep zijn roep om officiële erkenning te ondersteunen.

Het is maar de vraag of Pu Zhiqiang dit jaar weer in staat zal zijn naar het Tiananmenplein te gaan.

Op 4 mei van dit jaar werd hij opnieuw gearresteerd, nadat hij een bijeenkomst had bezocht waar de slachtoffers werden herdacht. Twee dagen later werden ook vier andere mensenrechtenactivisten die bij de bijeenkomst aanwezig waren opgepakt. Amnesty International rapporteert dat nog meer mensen zijn gearresteerd en dat nabestaanden van slachtoffers onder toezicht zijn geplaatst. Gevreesd wordt dat de onderdrukking in de aanloop naar 3 en 4 juni verder zal toenemen.

Lawyers for Lawyers heeft de autoriteiten opgeroepen Pu Zhiqiang vrij te laten, zijn rechten te respecteren en te garanderen dat hij zijn werk als advocaat in onafhankelijkheid kan doen. ■